

СХОДИНИ ДЛЯ НОВАЦТВА

Про що це заняття?

Заняття створено, щоб діти зрозуміли алгоритм дій у разі сигналу повітряної тривоги

Завдяки сходинам новацтво:

1. Опанує правила дій при повітряній тривозі.
2. Знатиме, куди йти у разі повітряної тривоги, як діяти під час бомбардування та обстрілів.

Можливі формати проведення: офлайн та онлайн (Zoom, Google Meet, Skype тощо)

Рекомендований вік учасників: новацтво (6–11 років)

Тривалість заняття: 1 год 30 хв

Матеріал для заняття: вказано безпосередньо під час заняття

За потреби впорядники можуть адаптувати матеріал відповідно до потреб дітей.

(5–10 хв) Відкриття

Збірка в колі. Молитва, пісня новаків і новачок. Вітання новацьким гаслом “Готуйсь!”. Ройовий обряд. Перевірка присутності.

(30 хв) Розповідь

Ліні і Тарику зі своєю мамою прийшлося покинути рідну домівку, бо там стало небезпечно. У новому місті було гарно, вони знайшли нових друзів, разом весело проводили час. Але, на жаль, час від часу там лунали голосні сирени, які попереджають про ймовірну загрозу. Голосні сигнали тривоги (сирени) можуть звучати з рупорів, радіоприймачів, телевізорів, а тепер і зі смартфонів. Якщо ви чуєте такий сигнал, не потрібно панікувати. Звук сирени – це повідомлення про можливу загрозу, але наші збройні сили нас оберігають.

Що потрібно робити, якщо ви почули сигнал тривоги?

Вам потрібно швидко зібратися, залишити домівку та сховатися в укриття. Щоб збори були швидкими вам потрібно:

- обговорити з батьками заздалегідь, що ви робите;
- обговорити з батьками, де і коли збираєтесь.
- за що ви відповідаєте при зборах: що кладете в рюкзак, що перевіряєте вдома;
- скласти, що можливо в рюкзак заздалегідь;

Що б ви поставили у свій тривожний наплічник?

Тривожний наплічник стане для вас додатковим захистом і дозволить звільнити руки під час переміщення у сховище.

Під час онлайн-сходин можна вивести на екран зображення різних речей, щоб діти обговорили, що з цього потрібно поставити в наплічник, а що зайве.

Під час офлайн-сходин можна попрактикуватися скласти наплічник (впоряднику/ці потрібно підготувати всі речі до сходин заздалегідь).

До наплічника обов'язково покладіть:

- ксерокопії документів, загорнутих у файли (паспорт (якщо є), свідоцтво про народження, медична картка). Оригінали документів мають зберігатися у ваших батьків;
- одяг (футболки, шкарпетки, білизна);
- невеликий запас їжі (кілька упаковок печива, дві-три шоколадки);
- воду;
- зарядне для мобільного телефона, кілька стартових пакетів мобільних операторів;
- ліхтарик і запасні батарейки до нього;
- блокнот із номерами телефонів близьких (на випадок, якщо ваш телефон вийде з ладу);
- мінімальну аптечку (дві-три медичні маски, бинт, пластир, дитячий крем, за потреби – особисті ліки);
- улюблену іграшку, якщо вона невелика.

У Ліни з Тариком були наплічники, які вони брали із собою, коли йшли в сховище, якщо чули сигнал тривоги.

(10 хв) Гра “Я йду в похід і беру із собою...”

Один гравець придумує правило, за яким усі предмети діляться на дві категорії: які можна взяти в похід і всі решта. Після цього ведучий починає гру, наводячи приклад:

– Я йду в похід і беру із собою огірок?

Інші учасники намагаються відгадати, які предмети чи речі ведучий також візьме в похід.

– Помідор?

– Ні.

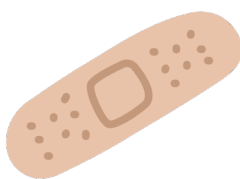
– Банан?

– Ні.

– Апельсин?

– Так.

Коли хто-небудь відгадає правило, то називає його. Правила можуть бути різні: беру все їстівне, що починається на голосну, беру все жовте, беру все, що починається на літеру мого імені тощо.

А ви знаєте, де є найближче до вашого дому, пластової домівки сховище?

Часом буває так, що ви можете почути сигнал повітряної тривоги, коли ви не вдома, або до найближчого сховища далеко йти. Що ж тоді потрібно робити?

Якщо ви почули сигнал тривоги **у будівлі** потрібно:

- зайти в укриття (спеціальне укриття, підвал, паркінг);
- якщо укриття немає, спуститися на перший поверх, сісти на підлогу, триматися подалі від вікон

У квартирі

Якщо немає можливості переміститись в укриття

- знайти приміщення без вікон;
- сісти на підлогу по можливості біля несучої стіни.

Ні в якому разі не перебувати біля вікон!!! І не підходити дивитися у вікно!!!

Під час руху в автотранспорті

- зупинитись на узбіччі;
- вийти з машини;
- зайти в найближчу будівлю і діяти за рекомендаціями "У будівлі".

Якщо немає можливості зайти в будівлю чи укриття:

- відійти від машини;
- лягти на землю біля бордюру, бетонних блоків (якщо є поруч) і закрити голову руками.

У потязі

- пригнутися нижче рівня вікон і закрити голову руками

На вулиці

- зайти в найближче укриття чи будівлю і діяти за рекомендаціями "У будівлі".

Якщо такої можливості немає:

- триматись подалі від магазинів з вітринами;
- лягти на землю біля бордюру, бетонних блоків чи скористатися будь-яким іншим природним укриттям (канава, тощо)
- закрити голову руками.

(10 хв) Гра "Навпаки"

Для онлайн-сходин виведіть на екран зображення, дітям потрібно назвати колір букв, а не прочитати написаний текст.

Червоний. Зелений. Синій. Жовтий. Фіолетовий. Помаранчевий.
Коричневий. Синій.
Червоний. Чорний. Зелений. Блакитний. Жовтий. Коричневий. Чорний.
Зелений. Синій.
Фіолетовий. Блакитний. Жовтий. Чорний. Червоний. Помаранчевий.
Коричневий.

Під час офлайн-сходин впорядник/ця називає напрям руху, а дітям потрібно стрибнути в протилежну сторону. Діти стають в коло, беруться за руки. Впорядник/ця каже: "Вправо!" (це означає, що дітям потрібно стрибнути ліворуч)

Одного разу сигнал повітряної тривоги застав Ліну з Тариком у лісі, коли вони пішли на прогулянку з мамою. А десь далеко було чути свист і постріли. Родина швидко зорієнтувалася на місці. Пам'ятаєте, Ліна і Тарик були новачками. А що означає новацьке гасло? Так-от вони знайшли поблизу яр, спустилися в нього, лягли на землю й обхопили голову руками. Відкрили рот – це вберігає від контузії при близькому розриві снаряда чи бомби. Найгірша ідея – стояти або взагалі перебувати у вертикальному положенні. Не можна ховатися у воді, бо у випадку потрапляння снаряда у водойму на всі боки розходить неймовірної сили вибухова хвиля, яка призводить до важких гідроударів. Коли стане тихо, потрібно почекати мінімум 10 хв, не можна відразу покидати укриття. Щоб час пройшов швидше, можна подумки рахувати хвилини.

(5 хв) Гра “Випустити пазурі”

Уявімо, що ми маленькі тигренята. Тигрєня шипить і показує пазурі, коли хоче захиститися. Потрібно вивільнити всі свої негативні емоції, злість, а потім перетворитися на людину.

(10 хв) Пісня “Гей гу, гей га, таке то в нас життя”

Гей гу, гей га, таке то в нас життя.
Наплечники готові, прощай, моє дівча!
Сьогодні помандруєм, не знаємо й
самі,
Де завтра заночуєм. Чорти ми лісові!
Гей гу, гей га, чорти ми лісові!

Гей гу, гей га!
Прапор червоно-чорний – це наше все
добро,
Червоне – це кохання, а чорне – пекла
дно.
Усі дівчата знають пекольні барви ці,
Забути їх не можуть. Чорти ми лісові!
Гей гу, гей га! Чорти ми лісові!

Гей гу, гей га!
А як прийдеться стати зі зброєю в
руках,
Маршалок поведе нас, замає гордо
стяг!
І сиплемо сто тисяч у груди сатані,
Люциферові решту! Чорти ми лісові!
Гей гу, гей га! Чорти ми лісові!

(5 хв) Обговорення

Що ви дізналися сьогодні?

Що потрібно покласти в тривожну валізку?

Що робити, якщо ви почули сигнал тривоги на вулиці?

Де можна заховатися у квартирі, якщо нема змоги йти в укриття?

(5–10 хв) Закриття

Збірка в колі. Пісня новаків і новачок. Вечірня новацька молитва. Закриваємо наші сходи новачим гаслом «Готуйсь!»

Авторка: ст. пл. Леся Козменко, ЗГ

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ

Новацька пісня

Ми діти українські
Ми юні, мов квітки,
Маленькі жовтодзюби,
Пластові новаки.

Як виростем великі,
Хоробрі вояки,
Відстоїм Україну
Від вражої руки.

Ми любим рідні хати,
Широкий степ і гай.
Від Сяну до Кубані
Лежить наш рідний край.

Як виростем великі,
Хоробрі вояки,
Відстоїм Україну
Від вражої руки.

Новацька ранішня молитва

Сині дзвіночки молитву
дзвонять,
Зложім в молитві щиро долоні.
Ніч проминула і сонце світить.
Вислухай, Мати, що просять
діти.

Нехай цей вітер, що в хмарі
лине,
Принесе запах квіток Вкраїни.
Нехай ця днина додасть нам
сили,
Щоб ми Вкраїну завжди любили.

Новацька вечірня молитва

Боже, що дав нам цю днину
Сонця і праці і гри.
В тиху вечірню годину
Нашу молитву прийми.

Мрії, що в серці зродились,
Силу, що в грудях росте.
Боже, хай ангел окрилить,
В ясных нам снах збереже.

Додаткові матеріали:

1. Новацькі пісні для відкриття та закриття сходи: “Пісня новаків і новачок”, “Новацька ранішня молитва”, “Новацька вечірня молитва”. [URL](#)
2. Як поводитися під час бойових дій: інструкція для школярів. [URL](#)
3. Як діяти при обстрілі та бомбардуванні. [URL](#)

